

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

La guerra rus-japonesa á casa

Els canóns dels combatents allargan tant, que algunas bombas van arribar el passat dissapte á la Bolsa de Barcelona, deixant el saló de Llotja ple de víctimes.

DE DIJOURS À DIJOURS

En efecte, dilluns van obrirse las Corts; pero en Maura, sens dupte no n tindria prou ab aquesta apertura, y volgué que s procedís al mateix temps á la de alguns caps.

Haviam quedat al tancar-se las sessions, en determinar si era legal ó ilegal el crit de «Visca la República!» y, per lo tant, en si estava dintre ó fora de la legalitat el partit republicà. Perque si á un partit polítich li es permesa la propaganda y la defensa de las sevas ideas, sembla lògich y natural que li sia permés victorejarlas sintetizadas en una aclamació.

Una cosa tan senzilla que qualsevol estudiant de primer any de dret la resoldría de plá, sembla qu'engendra las dificultats més enmaranyadas en el sentit jurídic del actual President del Consell de Ministres. Ell admet la legalitat del partit republicà, perque ja comprén que si no l'admetés, el país li imposaria enviantli á las Corts el major número possible de diputats republicans. Ara, en quant al crit de «Visca la República!», ja es un'altra cosa: en alguns cassos se pot donar y en altres no. Y com no determina quins cassos son els lícits y quins els il·lícits, lo millor que poden fer els republicans quan tinguin ganas de donarlo es enviar un recadet á n' en Maura y ell que determini.

Sense l' seu permés, els diputats de la minoria republicana se varen proposar á donarlo en el Congrés, á plé pulmó, y no una, sino més de cent vegadas. Y era de veure l' agitació y l' frenesí dels energúmenos de la majoria, alentats per la campanya presidencial que no deixava de repicar, més que cridant á l' ordre, tocant á somatent.

Els republicans contestavan als insults, ab frases caústicas y agressivas que feyan butllofa. Hi hagué un funcionari del govern que s' atreví á amenassarlas ab certa mímica que indica repartirse llenya, al mateix temps que deya:—Sortiu á fora, valents, á cridar «Visca la República!»

—A fora y á dintre y á tot arreu ho cridarém— responian els diputats republicans—aquí dintre amparats per l' immunitat parlamentaria; á fora protejits pel dret que aspecta á tots els ciutadans.

Però contra aquest dret, ab l' idea preconcebuda de atropellarlo brutalment, s' havia reunit pels encontorns del Congrés tota la policia de Madrid al mando del coronel Elías. Una multitud inmensa formiguejava per allí en actitud pacífica. No hi havia altra idea que la de tributar una ovació als diputats de la minoria republicana quan sortissin del Congrés. Al impopular Maura la popularitat dels demés se li torna vinagre. Y resultó als donarli gust els agents del desordre públich, á lo millor desvenaren els sabres, y sense procedir previamente als tochs de atenció que prescriu la llei, se rebateren com furias sobre la multitud indefensa.

No s' havia vist may una brutalitat mes injustificada. Aixó per lo vist es més legal que donar el crit de «Visca la República!» Mentres en Maura governa, n' aprendrém moltes de cosas referents al Dret y al Tort, que avants ens eran completament desconegudas.

Aquestas salvatjadas que produhiren gran número de ferits y contussos, continuaren á la sortida dels diputats republicans, no valenthi l' esforsos que feyan aconsellant á la multitud que s' disolgués. La consigna era donar llenya á tort y á dret, y s' cumplia al peu de la lletra. Li faltava al govern coronarse de gloria, pera posarse en condicions de regir no sols l' Espanya, sino també el Marroch ó l' imperi Mauritaní demà que convingués.

El dimars se presentava al Congrés i no per cert ab aires de vencedor. Si tant bé ho havia fet com es que no se'n enorgullia? No, senyors; en Maura sustentà la tesis de que lo ocorregut el dia avants, no havia sigut res: petits incidents inevitables, que a cada punt se venien fins en els pobles més civilitzats. Tinguis en compte que no va haverhi ni un mort.

En això no deya la veritat; de mort n'hi hagué un: ell. Y tant mort com ha quedat, que ja no hi ha qui l'ressuciti! Las minorias, de la primera a la última, van sostenir una proposició de censura, que posada a votació sigué desestada, com era natural, pels vots de la majoria, cada dia més insensata y també cada dia més disciplinada y més resolta a apoyar tots els disbarats de n'Toni.

En las inmediaciones del Congrés la multitud era inmensa, y 'ls héroes de la jornada anterior se limitaban a disoldre 'ls grupos, ab tots els modos qu'están al seu alcans. Tal vegada ensumavan que no tothom havia anat allí, ab las butxacas buydas. Per lo que pogués ser en Blasco Ibáñez, en el Congrés, ho va dir ben clar:—Ahrir vaig arregar un cop de sabre; pero no me'n donarán cap més. Avuy porto un revólver de vuit tiros, y al primer que se m'acosti en actitud agressiva l'tombo.

El pensament que s'havia fet el simpático diputado per Valencia degueren ferse'l molts dels que acudiren a las inmediaciones del Congrés, y de aquí la prudencia de la policia.

La jornada terminá pacíficamente. Els diputats republicans sigueren saludats ab estrepitosos aplausos y calurosas ovaciones al eixir del Congrés. A alguns, la multitud els acompanyá fins a son domicili. Un dels més favorecuts ab els vitors populars fou en Salmerón, representació vivent dels anhels, de las aspiraciones y de las energias del poble, desitjós de acabar ab tot lo que dificulta la regeneració de la patria.

Y al mateix temps qu'era aclamat ab entusiasmable delirant, allá en un altre carrer, davant del domicili de n'Toni, tenia lloch una manifestació de un género molt distint, caracterisada per una gran trencadissa de vidres dels balcones.

A n'això ha quedat reduhit l'efecte del nou cop que l'tremendo mallorquí ha volgut assestar a la preponderancia del partit republicá.

PEP BULLANGA

Més fermes que may

A caure en Villaverde per violent, intemperant y peguier, enfilantse en Maura en la creencia de que acomodaria els seus actes de govern als dictats de la rahó y a las prescripciones de la ley. Tothom ho esperava aixís, inclús els mateixos ministerials, entre 'ls que tenen prou seny pera comprendre la contraproduencia de certs procediments brutals y insensats; tothom ho esperava aixís, y al últim resulta qu'en Maura ha fet bó a n' en Villaverde.

Es que a D. Toni I se'n hi ha pujat al cap la vanitat pueril de poder contar, com diuen que conta avuy, ab la confianza de la corona y ab l'apoye decidit de una majoria fins fa poch completament indisciplinada. No es extrany que ab aquestas bravadas al cervell estigui tan enterbolit, posantse com a home de govern a un nivell idèntic al que ocupava en García Alix. Pretenia ser un home de capacitat y no pot passar de ser un home de punyo, al servey de las instituciones.

Tot això ho tenim nosaltres per verdaderament providencial. Utills son sempre 'ls camalichs; pero sobre tot per quan arriba l'hora de ajudar a carregar els mobles en la conductora.

Y pel camí que ha emprés, no cal qu'en Toni s'frisi ni s' despacient, *tudo se andará.*

Comprenem y 'ns fem càrrec perfectament de que ha de constituir un motiu de angunia pera tots els amants de las vellas instituciones, la creixent preponderancia del partit republicá.

Aixó de qu'en tot Espanya, del un al altre confi, s' desvetlli l'poble que permaneixia apático y amororat, decidintse a buscar la seva salvació pel seu propi esforç y al amparo de las instituciones republicanas; aixó de que ja ningú confi en que puguin correjirse ni reformarse 'ls autors de las grans desdixas nacionals, es cosa que 'ls ha de treure de tino y posarlos en un estat d' exarcebació incompatible ab la cómoda missió que han tingut fins ara de menjar y pahir tranquilament.

El desvetllament popular es el seu martiri. L' afirmació republicana davant de tantas negociacions y tanta impotencia es el seu torment.

Y de aquí la seva frisança y l' destarotament que d'ells s'ha apoderat, y de aquí qu'en el joch del govern, avuy més compromés que may no donguin peu ab bola.

El mateix Maura que s'havia iniciat com un home revestit de certa serietat y capés de afrontar impavida las manifestacions de la pública opinió expressadas pels medis legals y sobre tot per l' exercici del sufragi, s'está portant com el més adotzenat dels governants barateros.

No té més que una deria: acabar per tots els medis ab el partit republicá.

Es com aquell a qui fentli por las expansions de la vida, pretengués acabar ab la vida entera.

Insensat!

De aquí que haja anat a buscar en la interpretació restrictiva dels preceptes legals, tots aquells tiquis-miquis, que a son modo especial de veure po-

den fastidiar y exasperar als que tenen al seu càrrec la direcció del partit republicá.

A manera de leguleyo, que s'figura guanyar un plet donant tortura a la ley a fors de interpretacions que més tenen de burdas que d'hábils, aixís es com procedeix, sense comprendre que aquestes pobres recursos no han de prevaldre, quan lo que s' ventila en el plet es la sort del país y quan es l'opinió pública qui en última instancia ha de fallarlo y procedir a la execució de la sentència.

Que vol dir, per exemple, que ara 'ls permeti llençar el crit de «Visca la República!» y ara tot de un plegat aquest crit se prohibeix?

Que significa verbi-gracia, que avuy se dongui una gran amplitud al dret de reunió, consentintse tots els esplays de la propaganda, y que tot d' una s' posin las trabas mes irritants al exercici de aquest dret, confiantlo al arbitre de qualsevol agent de policia ignorant y caparrut, que vagi a perturbarlo en nom del govern?

Que importa, que la ponderada llibertat de impremta se converteixi a lo millor en un medi d' enviar a presiri al periodista republicá, que ha tingut la imprevisió de caure en la mala ratxa de las persecuciones?

Que vol dir que las multitudes que pacíficamente se reuneixen en la via pública, siguin bárbarament atropelladas a cops de sabre y a garrotadas, pels agents del desordre públich, que per assegurar millor el cop ni la pena s' prenen de fer las intimacions y prevencions que las lleys imponen per avis y seguritat de la gent pacífica?

Tot això no significa ni importa, ni vol dir altra cosa, sino que l' govern ha perdut la serenitat, l' aplom y la confiança en sí mateix. No pot viure dintre de la ley y l' atropella, pero atropellant al mateix temps la rahó de la seva existencia. El país necessita governants y no necessita bárbaros.

Es que D. Toni I s' ha arribat a figurar tal volta qu' es aixís únicament com podrà acabar ab el formidable moviment republicá?

En aquest vulgar error han incorregut tots els tirans de major y menor quantia, y al últim, mes tart ó mes d' hora, tots l' han pagada.

Els moviments de opinió, quan son tan espontanis y tan justificats com ho es l' actual moviment republicá, lluny de cedir, s' afirman y creixen ab las tropelias dels governants. Al igual que 'ls matalassos, ab els cops s' estufan. Al igual que certs arbres, ab las garrotadas donan fruyt.

S' abomina als governs per dolents; pitjor per ells si de més a més se fan abominar per insensats y per brutos.

L' única manera de contrastar la influencia creixent de l' opinió republicana, no está avuy al alcans de n' Maura ni de cap altra capitos dels partits monárquichs.

A tots els alcans la responsabilitat de las desventuras nacionals, encare no vindicadas: la perdua de las colonias, l' aplanament de la nació, y l' naufragi de totas las esperansas. Tots ells son culpables dels perjudicis causats, de las ruinas produhidas, de la pobresa y la miseria que se 'ns xucla, de la impotencia que 'ns te enervats, de la falta de horisóns que 'ns orega, y de aquest presupost que destinat tan sols al sosteniment dels mes odiosos despilfarros, aclapara a la nació.

Cada dia mes apartats de las vias de una esmena reparadora, se fan cada dia mes impossibles.

No tenen remey, ni n' hi hauria tampoch per Espanya, si l' opinió republicana desmayava ó retrocedia en el camí que ha emprés.

Pero lluny de ferho aixís, multiplicarem la nostra decisió y l' nostre entusiasm.

Entre tant que l' home-métxa vaji trayent espurnas. Bastará una sola pera fer saltar la mina.

P. K.

AVANTS D' ENFORNAR

n Toni I ja n' ha fet una de las sevas.

De primer, com té per costum, va exposar la seva idea per medi de una frase, qu' es lo únich que té sempre a punt pera tot lo que convingui.

Parlant de la guerra del Extrém Orient—ja veuen si l' Extrém Orient es lluny!—va dir que no tindria res d' extrany que arribessin fins a Espanya *las salpicaduras*.

Es a dir:—Per lo que pugui ser preparem nos a rebre. O més ben dit, preparem hi els espanyols del pilot, que lo qu' es nosaltres, els de las alturas no rebem may.

Encare anavam donant voltas a lo de las *salpicaduras*, sense haver determinat ben bé si en cas de rébrelas en las aixugariam ab el mocador, ó esperariam que s' asseguessin per treurens las ab el raspall, quan tot d' una va corre una noticia misteriosa.

Se parlava de una nota de Inglaterra enviada a n' en Maura, y de una nota que la qüenta tenia tres parells de bemols.

La pérdua Albión avisava a Espanya que li calia viure previnguda, que si no tenia prou fors ni s' vey a prou coratge pera mantenir la neutralitat, estava ella disposada a deixarli tropas y material de guerra pera que pogués guarnir els punts que considerés més desguarnits y amenassats, com per exemple: las rias baixas de Galicia, Canarias y Gibraltar. En Maura no havia de fer més que sí ab el cap, y l' Inglaterra, la bona y desinteressada amiga que no s' queda may res de lo que ocupa, era ab nosaltres.

Que hi havia de la tal *noteta*?

En Toni de moment va fer el *toni*.

Pero tot desseguida, considerant que si no servia per almar al país no serviria per res, no quedantli casi altre remey que dimitir, sense encomenarse a Deu ni al diable, va ordenar una movilizació de tropas, com si tinguessim els russos a la vista de Mallorca, ó 'ls japonesos a la vista de Canarias... ó com si 'ls inglesos y 'ls francesos haguessin arribat a un acord formulat en els següents precisos termes:

—Ahont anirém a barallarnos que no fassin pachar res de lo que s' trenqui? Anemse'n a Espanya.

Al só de las xarangas y a banderas desplegadas van comensarse a moure aquells batallons de cassadors de 400 plassas mal contadas y altras forsas, ab molt brillo, molta marcialitat y ben poch cartutxos, segons diuen.

Ja no faltava sino 'ls ecos engrescadors de la *Marcha de Cádiz* pera tornar als dias felissos del any 96.

—Y tot aixó perquè?—se preguntava la gent assombrada.—Que tormenta nos amaga? Que temim, que hi ha?

Y vinga fer comentaris sobre la nota de Inglaterra: els uns sostenint la seva existencia, els altres negantla.

Y en *Toni*, l' home de las frasses, sense dir aquesta boca es meva, y recreantse ab l' alarma pública y fins ab el pánich que anava creixent per graus.

Lo qu' ell devia pensar:—Y ara diguin que jo no tinc poder! No més que ab una disposició trasbalso a Espanya entera y casi la trech d' Europa, transformantla en una nació de la rassa *esgroguehida*.

Si l' temor ha sigut gran en la llar de totas las familias, qu' en un instant han vist pujar fins a un extrém intolerable 'ls comestibles, el pánich era espantós a la Bolsa.

Tots els valors anavan a tomballons per la penitent de la baixa.

Quina manera de caure!

Ni en els temps de la insurrecció de Cuba y de Filipinas, ni en l' hora funesta en que 'ls Estats Units se varen decidir a pendre cartas en el joch, s' havia presenciat una alarma semblant, ni una cayguda tan rápida y tremebunda.

Els enters s' escorrián com els punts de una mitja foradada.

Tothom oferint valors y ningú ab ganas de acceptarlos.

Tothom fent càlculs sobre lo que portava perdut y lo qu' encare li tocava perdre.

El reventament y la ruina apoderantse de totas las butxacas y de tots els esperits.

—Pero que hi ha? Que teniu? Quin mal vent us empta?

—Que hi ha, que hi ha!... *Las salpicaduras* de n' Maura... la nota de Inglaterra... la movilizació de las tropas... la guerra que se 'ns ne vé sobre y 'ns troba desprevinguts, sense fors, sense organizació, sense res... Aixó es lo que tenim.

En Toni I pot enorgullirse de aquest primer pas donat en el camí de la regeneració d' Espanya.

Y pensar que no ha fet altra cosa que brufar las ensaimadas! Que succehirá pobra Espanya quan arribi l' hora d' enfornar!

P. DEL O

VISITA QUARESMAL

«Ne fá una miqueta massa, mossen Pere, tan mateix! ¡Si está de prim que s' empassa! Creguim!... s' ho ha de pendre a guassa lo del dejuni y l' peix.»

Prou ho ha de fer per desgracia un treballad... un manobra que ab el trist jornal que cobra sols li cab la fatal gracia treballant de arriba a pobre.

Pero vosté que té ja la rendeta assegurada se pot un xich regalá; y a més que no ha de deixá cap mitjot a la maynada.

Cregui donchs a ma experiencia y deixi la penitencia y 'ls dejunis a recó.

Li asseguro que la ciencia no ho ha abonat may aixó.

Y aixís ja m' vaig explicant aquesta debilitat, el color groch y trencat, y aquesta formigor gran que pot dá un mal resultat.»

De aquest modo vaig parlar a dit mossen l' altre dia després que l' vaig observá y ab molts detalls m' explicá tots els dolors que sentia.

Y ell llensant una rialleta y gayrebé enrojolant, ab una veu molt baixeta va dirme ab tó un xich burleta, totas las frasses trencant:

—Si aixó obeeix al contrari del que s' pensa... ¡no ho sab past! si m' está... passant un cas lo que s' dñ... extraordinari... el diable... m' fá menjar grás.»

(A n' aquest vaig veurel jo al cap de molt poca estona en forma de majordona sapada y de bon coló, joveneta y rodaxona.)

—En sent aixís, mossen Pere —jo vaig dirli—la manera de que vosté s' pot curar, es seguint un tractament oposat completament.

Dejunar!... molt dejunar!

FÉLIX CANTIMPLÓ

vista de tothom.

La *Perdiu* l' altre dia se li va escapar la següent revelació que molt temps feya que la devia portar al pap:

«Maura va fent la seva.

»Ara lo que falta es que fassi la nostra.»

Ja fá temps que la fá, y a la

¿A qué sino obeeix el projecte de administració local, sino a suplir per medi dels regidors *notos* las tonyinas que reben els regionalistas en els comicis?

Per aixó 'ls *perdigots* s' abstenen de atacar un projecte que, fora aquesta ventatja purament personal que 'ls proporciona, es un nou atentat a l' autonomia dels municipis, un nou nús al llas escorredor que l' centralisme li té posat al coll.

La *Perdiu* ho admet, sempre que 'ls governs centralistas s' avinguin a portarlos a coll-y-bé a las cadiras edíficias, de las quals els tindria eternament desterrats el vot lliure dels ciutadans.

Aixís son els segadors de un temps. Han deixat la fals pera millor dedicarse a espigolar en el camp del centralisme.

Si las cosas anessin mal dadas, en Maura ja s' ho té pensat.

Ell se'n anirá a caseta, y aconsellará al rey la formació de un ministeri nacional baix la presidencia del general Azcárraga.

May sigui sino en premi a lo bé que va ferho, quan la guerra de las colonias, es precis pensar ab ell y ab ningú més.

¿No va ser, en aquella ocasió, l' organizador de la derrota?

¿Donchs, quí com ell per obtenir en circunstancias idénticas els mateixos resultats?

D. Marcelo, te sobre tots els generals espanyols una gran ventatja... Per malament que surtin las cosas, no s' hi encaparra, ni li escapan els rosaris de las mans.

Martirologi periodístich:

«L' Audiencia de San Sebastián ha condemnat a vuit anys de presidi major a D. Valentí Pardáguila, director que fou del semanari *La Borrasca*, per la publicació de un article considerat incurs en el delict de lesa-magestat.»

Vegin com sens més arma que la ploma, ni derramar altre líquid que la tinta, qualsevol periodista s' pot fer obrir per vuit anys las portas de un presidi.

Y després encare dirán que aquí a Espanya está la monarquia completament desamparada!

Pero hi ha més encare.

Días enrera ingressá en el Penal de Tarragona, condemnat a extingir una condemna de dotze anys, l' obrer Joseph Bergillos, jove de 22 anys y únich amparo de la seva familia.

¿Preguntan qué va fer pera mereixer una pena tan grave? Senzillament, va escriure un article sobre militarisme, y va ser jutjat per un consell de guerra, ab tot y la seva condició de paisá.

¡No més que per escriure un article!

Pero ¡qué s' hi ha de fer! A presidi no hi van els qu' en temps de guerra van enriqueirse ab las contractas del Estat, ni 'ls que van pagar per bons, barcos de cartró, ni 'ls que van portar a morir a més de 100 mil homes, ni 'ls que s' van vendre las colonias... y, amigo, algú ó altre hi ha de anar.

Que hi vajin els periodistas.

El poble de Madrid, dimars al vespre va trencar els vidres del domicili de D. Toni I.

Y a n' ell quí!

Sempre diu que aspira a tenir una gran impopularitat, y no parará fins a conseguir fer la pols al mateix Godoy.

A bordo del *Isla de Panay* y ab destí a Espanya, han sigut embarcats els restos dels héroes que sucumbiren en la defensa de Baler (Filipinas).

Els que lograren conservar la vida, curant de sas feridas y malalties, se troban fá temps en la Peninsula, sense que ningú s' hagi recordat de donar cumpliment a las grans promesas que se 'ls hi feren.

Aixís, donchs procurin morir-se ben aviat, y quan no siguin més que un pilot d' ossos, llavoras, probablement, ja 'ls hi farán uns funerals.

Agraheixo ab tota l' ánima el carinyós saludo que desde Mendoza (Buenos Aires), y per medi de una hermosa targeta postal, han dirigit a LA CAMPANA DE GRACIA 'ls fermes republicans G. L. de Gálvez, Carlos Malagarriga y Ricardo Fuente.

A pesar de la inmensa distancia que 'ns separa, els nostres esforços se troban, y 'ls nostres brassos també.

LLANSÁ, 23 de febrer

Encare no va debutar mossen Buscall, ja las emprendé contra els republicans y contra 'ls diaris liberals. No vulgui ser tan pinxo, cuydis dels porchs llanuts, que al seu mando li quedan y segons ab quí no s' hi fiqui ó del contrari pot comensar a preparar la maleta y marxar ben lluny d' aquesta terra... si no s' vol veure precisat a rebre alguna *cogida*.

SANT SADURNÍ DE NOYA, 20 de febrer

Ja ha passat el Carnaval, sent la nota principal en aquest poble las festas organizadas per lo *Centre Carcunda* del carrer de Monserrat. Tres punts abarcá l' seu programa: primer, gran comparsa en obsequi al Sr. Canalejas, lluhint lo seu garbo ab el disfrás democrátich, els Srs. Ignasi Gual, Joan Sala, Salvadó Costá y Francisco Romer; segon, moxiganga al estil de Jofre lo Pelut y ball de máscara.

¡Ja veuen si s' diverteixen els carcas d' aquest poble!

CABACÉS, 16 de febrer

L' últim diumenge l' *escarbat negre* de aquest poble pujá dalt del cossi de las mentidas y trayent rabia per la boca, digné que aquell que menjava carn y ous per tenia mes causa que l' que feya una mort ¡Sempre se'n senten de noves! Benaventurat qui se l' escolta!

TARRAGONA, 17 de febrer

Avuy, dimecres, davant del jutjat d' aquesta ciutat, ha contret matrimoni purament civil, l' amic y correllionari, redactor de *La Avanzada*, D. Joseph Brá Ferrer, ab la simpática y hermosa noya Srta. María Sans. Al enviar la enhorabona als nostres correllionaris, els felicitem de tot cor per haverse cel lebrat son matrimoni.

moni sense l' intervenció de l' acostumada comedia mística.

CHERTA, 20 de febrer.

El merlot gran y el vicari s' han sabut conquistar en poch temps una bona colecció de noyas entre las quals n' hi han unas que deu n' hi doret, sens contar algunas bea tas de professió que ja tenen las alas llargas, pues á las novenarias las tenen tan fanatisadas que aixís que sen ten las campanas que tocan al rebanoito ni las sevas ma res las poden aguantar, per aquella fal-lera que tenen d' anar allí ahont els esperan els verdums negres.

Pares de familia que deixen anar las ovelles al rebanoito, vigileu forsa. Miréu que potser aixís y tot no hi se réu á temps.

SAMPEDOR, 21 de febrer

En aquesta vila, existeix un fondo deixat per perso nas de bons sentiments, y destinat á beneficencia.

De aquest fondo n' han d' ésser distribuïdors l' alcal de y el mossén, pero, sigui per fas ó per nefas, el mos sen es l' únich amo de las cireras. Y quan s' hi presenta á demanar un de la crosta d' abaix, de bona gana s' grata la butxaca, pero al presentarshi un de idees algo avansadas l' somet á una série de preguntas y obliga cions propias sols de un absolutista refinat.

¿No li sembla, mossen tripa, que una cosa es fer cari tat y altre violentar conciencias?

BALSARENY, 24 de febrer

Algunas de las placas Reinaré que hi havia en certas casas, van sortir de cop y volta embarnissadas de nou ab un color distint del que tenian. Ab tal motiu el capella net está rabiós, donchs no haventhi il·luminació als carrers no s' ha pogut trobar al autor de tal malifeta.

Podria l' tal mossén fer posar llums d' oli pel seu compte, ell que n' reculleix tant tots els anys. ¿No es aixó, pare?

S. QUINTÍ DE MEDIONA, 23 de febrer

Fa temps va ferse públich que 'ls mossos havían sor pres á 23 homens jugant als prohibits. Aixó era una bola com una casa. Dijous de la setmana varen ser sorpresos uns jugadors, entre 'ls quals hi havia dos secretaris molt coneigits, y no se n' ha dit res, essent una veritat com un temple. De modo que segons pera qui la veritat no ha de sortir del pou, y segons pera qui ha de sortir la ca lumnia.

¿A quins temps hem arribat!

MONISTROL DE MONTSERRAT, 18 de febrer

Una carta de LA CAMPANA exaspera 'ls ánims del nos tre ensotanat y d' un tal Castany, pixa-tinters d' una fábrika, y sa rabia ha arribat á fer despedir á molts obrers pel fet de militar en el camp republicá, obligantlos á ferse socis del Centre Católich si volen feina, y no es es trany, puig lo referit Castany, ensumant el manteu del negre, ha arribat á ser Tresorer del esmentat Centre.

Ab aqueixa classe de pastors de l' Iglesia y ab l' exem ple de pares santurrons com lo Castany, aviat podran tancar l' Iglesia de Monistrol y el Centre de calumnias y venjansas, cossas que tal volta no sab lo Sr. bisbe, puig s' ocuparia d' un cureta que millor serviria per cafeter que per pellaca.

El sanejament de la moneda

ESPRÉS no diguin qu' en Mau ra no es un xicot de totes prendas y altruista á carta cabal.

¿Han vist, á pesar dels dis gustos que 'ls republicans li donan al Congrés y de las pedras que 'l poble li tira als balcóns, quin una se n' ha pensat?

¿Sanejar la moneda!...

Com qui diu, tréureli 'ls microbis del cos y tor narli la salut perduda.

Que no es fluixa pretensió per la gracia de Deu. Perque ja 's asseguro jo que lo qu' es de malalta, ho está de debó la pobra moneda espanyola.

Ab menos motiu hi ha hagut gent que se n' ha anat en vintiquatre horas al cementiri.

**

L' idea, ab tot, no es d' en Maura.

El primer que va concebir-la va ser aquella altra capacitat que s' gira quan li cridan: ¡Villaverde!

En la memorable época en que 'l marqués de Pozo Rubio—perque en Villaverde, encare que no ho sembli, es marqués—passava per un geni hisen distich, va adonarse de que la nostra moneda feya mala cara.

—¡Ayay!—va exclamar el nostre Necker un día, mirantse á n' en González Besada, que llavoras es tava á casa seva d' aprenent:—¿Qué deu tenir aque sta moneda? ¿Reparas qué groga?

—Y tal groga y tal dolor! Ab una mica més se la pendria per falsa.

—Donchs, no 'ns adormim. ¡A sanejar-la tocan!

Y ab l' ajuda del referit Besada, minyó de molt bona lletra y obligat com el que més, va conjuminar l' home un plan de curació, no sé si homeopátich, ó alopátich ó dossimétrich, pero que, segons els intel ligents, era infaliblement radical.

Mes ¡ay!, caygué en Villaverde, pujá l' atlot al poder, y la famosa recepta sanejadora del marqués quedá arreconada al quarto dels mals endressos, en l' immens calaix ahont se guardan las doscentas trenta nou mil lleys que, presentadas oportunament á las Corts, no han arribat jamay á ser discutidas... ni llegidas sisquera.

Don Raymundo, naturalment, va patir molt aquells días; pero va callar, confiant en que tart ó aviat arri baria 'l moment de la venjansa.

**

Y ¡justa la fusta!... El moment ha arribat, molt més prompte, per cert, de lo que 'l mateix Villaver de esperava.

En Maura, al Congrés, per sortir d' apuros en las situaciones difícils, necessita vots. En Villaverde n' té alguns de disponibles, que al jefe del Govern po drían serli molt útils.

—¿Me 'ls cedeixes aquests vots, Raymundo?

—¿De franch?

—Pagant lo que sigui. ¿Quánt ne vols?

—Per ara, l' aprobació del projecte de sanejament de la moneda. ¿T' acomoda?

—Y dól... No n' parlem més: fet.

El tracte ha quedat tancat, en Villaverde ha apo yat al Govern en las votacions y en Maura ha pre sentat el projecte de sanejament com á cosa seva.

**

Si val á dir la veritat, aixó de sanejar la moneda hi ha molta gent que encare no sab lo que significa.

Preparant un cambi de ministeri

—Senyor Azcárraga, s' ha pensat ab vosté per presidir un Govern nacional.

—¿Ab mí justament?

—Sí, senyor: vosté es un home que ja está fet á tot y, passi lo que passi, no hi fon drá gens de greix.

¿Sanejar la moneda! ¿Que no está sana, per ventura?

Desde 'l moment que un agafa una pesseta y veu que, mentres no sigui de llautó, á tot arreu li pren nen per cent céntims, ¿cóm ha d' anar á imaginarse que aquella pesseta no está del tot bé?

Aixó sembla qu' es cert; pero desgraciadament, no més ho sembla.

Y si desitjan quedarne ben convensuts de que no més ho sembla, arribinse á Fransa ab un salt y vul guin comprar qualsevol cosa ab moneda de la nostra.

—¿Quánt val aixó?—preguntarán vostés.

—Un franch.

Sabent per rutina que un franch equival á una pesseta, tirarán vostés una moneda de quatre rals sobre 'l tanell.

—¡Oh!—'ls responderá 'l venedor:—¡Pardon! Hi faltan quaranta céntims. La pesseta espanyola, avuy per avuy, no n' val més que xeixanta.—

Aquí está 'l bussill y aquest es el secret que obli ga als nostres estadistas á buscar el sanejament de la moneda nacional.

**

Quan vostés tenen á la má un duro—suposant que alguna vegada li tinguin,—en realitat alló que s' miran no es un duro.

Es veritat que la moneda assegura que sí. *Cinco pesetas* diu á sota del escut. Pero aixó no proba res. Lo mateix que diu *cinco* podria dir *cinco mil*, y ja comprenen vostés que á pesar de dirho no trobar ian ningú que per cinch mil pessetas els el pren gués.

Un duro de plata—asséntinse, que van á tenir un susto—intrinsecament considerat, en l' actual moment históric no val més que ¡2 pessetas y 36 céntims!.

¿S' explican ara vostés per qué 'l Govern, compren tent que aixó no pot anar, vol posar remey á una situació tan anómala?

**

No obstant, á mí, tot y aplaudint la hermosa idea del sanejament, se m' ocorreix un dupte terrible.

Y al jefe del ministeri l' exposo tal com el sento.

¿Vol dir, Sr. Maura, que per realisar els seus pro pósitos no ha fet una mica tart?

¿N' está ben segur de que á Espanya n' hi queda encare alguna de moneda?

FANTÁSTICH

¡SIGLE XX!

Del atzar la minutura

ha marcat l' hora temuda:

la pau ha sigut rompuda,

la mina va á reventá.

Marte ha fet sonar la trompa

y, ja la senyal donada,

comensa la gran jugada,

que Deu sab cóm finirá.

Dissimulant son coratje

baix sa cara sempre seria,

Russia aboca á la Siberia

centenars de batallóns.

Y allá va 'l potent exércit,

la bandera desplegada,

arrastrant com una onada

sabres, llansas y canóns.

Mes no al Japó l' intimida

aquest bélich aparato:

preparat de: de fa rato

pel sarau que ha vist armar,

avans que 'l vohí á la lluyta

ostensiblement l' inciti,

sense que ningú l' inviti,

á sa casa l' va á trobar.

Y allí 'ls seus Armstrongs dispara,

y l' enemich li replica.

y una costa alegre y rica

de rufans se va cubrint.

—¡Gloria á Russia!—aquell exclama.

—¡Gloria al Japó!—aquést contesta,

y va continuant la festa

y 'ls combatents van morint.

Y á qué vé aquesta batussa?

¿Per qué aixís la vida donan

y ab tant furor s' agarbonan

dos pobles foris y sensats?

¿Els impulsa un móvil digne?

¿Lluytan per la patria aymada

ó en defensa tal vegada

dels seus drets atropellats?...

¡No!... Ni slaus ni japonesos

tenen ofensa rebuda.

ni van á la lluyta ruda

per sas llars ó per son Deu.

Hi van perque 'ls llops que 'ls gufan

tenen per *spori* la guerra;

hi van lper un tros de terra...

qu' es d' un pobre veihí seu!

La Russia, sempre afamada,

vol devorar la Mandxuria;

el Japó, fet una furia,

allarga la grapa al tall.

—¡No l' haurás!—el rus li crida,

aixecant l' altiva testa.

—¡Sí que l' hauré!—aquést contesta.

Y ¡pin pom!... ja som al ball.

Y mentres els galans amos

que aixís dels pobles disposan,

en sos richs palaus reposan,

ben menjats y ben beguts,

els seus súbdits infelissos,

lluytan per una mentida

y donan ánima y vida

matantse ab desconeguts.

Y á continuació uns quants frescos,

la gran cigonya pintantnos

venen aquí ponderantnos

lo bonich qu' es el Progrés!...

¡Pregunteuho á aquests que s' baten

ignorant per quina idea!

¡Arribeuvos á Corea!

¡Allí us ho dirán si ho es!...

Sabis, sociólechs, filántrops,

que remenant teorías

ocupeu las nits y 'ls días

en buscar tres pens al gat;

davant d' aquest *hermos* quadro,

¿gossaréu sostenir encare

que 'l camí que seguïu ara

no es un camí equivocat?

Molts reglaments que senyalan

els drets y 'ls debers dels pobles;

molts himnes brillants y nobles

á la Civilisació;

molt oferi al arbitratje

lliure pas y porta oberta;

pero, quan Marte s' desperta,

¿de qué serveix tot aixó?

¿De qué serveix la balumba

de constitucions juradas

de lleys sabiament pensadas,

de pactes fets entre reys,

si al xo'ar dos interessos

els sagrats pactes s' esborran,

las constitucions s' ensorran

y s' falta á todas las lleys?

Comediants astuts, apóstols,

rendiuvos á la evidencia:

mentres no s' mudi l' essencia

de la pobra Humanitat;

mentres l' home més que un home

sigui una flera vestida,

serán sempre una mentida

la ditxa y la llibertat.

C. GUMA

EGONS sembla ja hi ha un al tre Nozaleda en escabeig.

Vacant la dióccesis de Vi toria, s' diu que será designat

per ocupar-la l' ex-bisbe de la Habana.

¡Capritxos del atlot!

No hi sab estar ell sense ti rar un tall de bisbe á l' olla,

per ranci que sigui.

Una escena russa.

L' Almirall Alexeieff va cridar á la seva presencia á tots els oficials que havian abandonat els barcos la nit del combat de Port-Arthur, y 'ls interrogá un á un.

Resultá del interrogatori que un tinent, comandant de un torpeder, signé 'l principal responsable, per haver conduhit á terra ab el seu barco als oficials que havian de permaneixen á bordo la nit de la sor presa dels japonesos.

Enterat l' Almirall de lo succehit, maná formar á tots els oficials, feu avansar dos passos al coman dant del torpeder, y sense mes formalitat li dispará 'l revólver sobre 'l pols, deixantlo mort.

Cap dels presents va protestar contra semblant barbaritat.

Aquest es, després de tot, el pá que donan á Russia.

El superior suprimeix de un tiro al inferior sem pre que creu just ó convenient realisarho.

Lo mateix que ha fet l' Almirall ab el comandant, podria ferho 'l ministre ab l' Almirall, y 'l Czar ab el ministre.

Y lo mateix faria—si tingués ocasió—qualsevol nihilista ab el Czar.

Aquesta es la ley en las autocracias, y la seva aplicació va á torna-jornals.

Com saben, á salts y esbranzidas el *Río de la Pla ta*, destinat pel govern á representar l' actual poder marítim d' Espanya, va arribar á Saint Thomas, camí de Sant Lluís.

Molt tranquil estava anclat, quan un barco al en trarhi, li va clavar una patacada, que ab un xich mes el tira á pico.

D' aixó se n' diu anar á una Exposició.

Y *exposarse* de veras, molt avants de serhi.

Diumenje va celebrarse á Madrid ab gran anima ció, lo que n' diriam la qua del Carnaval, ó 'l diu menje de *Piñata*.

Moltes máscaras pels carrers, molta alegría, molta broma.

Dilluns una nova manifestació; pero no de *Piñata*, sino de *Pinyas*.

El cos del desordre públich va divertir-se molt, rompent ossos.

De máscaras no més se n' va veure una: en Maura.

Anava disfressat de defensor de la legalitat.

El gobernador ha disposat que 'ls individuos de la policia tinguin modos y ademés que vajin nets.

Dugas bonas condicions pera ferse ben veure.

Pero si tan nets van, el cos perdrá en part el seu caràcter. Ja no s' podrá dir d' ells que siguin de la *puñó*.

Una noticia americana.

«Russia ha renunciat á pendre part en la próxima exposició de Sant Lluís.

«Tant bon punt va enterarse de aquesta retirada 'l representant japonés va fer adjudicar al Japó 'l terreno reservat á Russia.»

Aixís donchs en aquesta *Exposició* 'ls japonesos han guanyat la campanya. Ara falta veure si la gua nyarán també en otras *exposicions* una mica més perillosas.

Será qüestió de veure qui s' atipa més prompte de *castanyas*.

Apenas retirat en Silvela de la política, la Compa nyia de Madrid, Zaragoza y Alicante s' ha encarregat de dirli:

—Ep, D. Paco: no s' olvidi qu' en aquesta casa se li guarda la cullera.

Y ell s' ha apressurat á agafarla.

La cullera aquesta consisteix en el cárrech de conceller de aquella empresa dotat ab una suma considerable. Mentres el Sr. Silvela sigué ministre, deixá de usarla; pero tant bon punt s' ha després de la cartera ja la torna á tenir als dits. Era precis re compensarlo per lo bé que va portarse ab la Com panyia.

La neutralitat d' Espanya

—Diu que 'l rus y 'l japonés s' están omplint de castanyas.

—Si ajudas al rus, m' hi fico.
—Si t' hi ficas, trech el sabre.

—Respón, Maura: ¿ab qui vas tú?
—¿Jo?... Ab el qui vulga quedarsem.

una esplèndida corona de brillants ab que ha de ser coronada una imatge de Roma en el quinquagèssim aniversari de la Inmaculada.

Presum l' Associació de catòlics reunir la cantitat necessaria pera costejar Barcelona sola una de las estrellas de brillants que han de formar la corona.

Vostés dirán si millor que gastarse els diners en aquestes vanitats no seria invertirlos en socorre las necessitats del próxim.

Quantas llàgrimas no podrian aixugarse ab aquests diners!

Pero 'ls nostres catòlics acostuman a fer las divinitats a la seva imatge, y per ells son mes agradables els brillants que las llàgrimas!

Ha sortit de Washington el ministre d' Estat acompanyat del almirall Dewey al objecte d' estudiar l' establiment de una estació naval a Cuba y Puerto Rico.

Després s' arribarán fins a Santo Domingo a cerciorarse de las exaccions comesas pels revolucionaris en perjudici dels estrangers.

¿A lo que van! Volen que 'ls ho digui a lo que van?

Senzillament, a veure si poden agafar la castanya sense cremarse 'ls dits y ficársela a la butxaca.

El rey de Inglaterra va regalar una copa de plata

al emperador de Corea ab motiu del seu 40^m cumpleaños.

Pochs días després, el ministre plenipotenciari del Japó li feya saber que quedava destituit, y que un germá del soberá japonés s' encarregaria de ocupar el trono.

Vels'hi aquí que 'l pobre rey de Corea, en pochos días ho va rebre tot: la copa y 'l trago.

Una anècdota del temps de la Revolució de Setembre.

La redacció entera de la *Iberia* va passar a ocupar alts llocs, y en Carlos Rubio, perque tothom, fins els empleats subalterns quedessin satisfets, demana a n' en Sagasta, la *encomienda* de Carlos III per l' ordenansa de la redacció.

En Sagasta tingué a bé concedirli no una senzilla *encomienda*, sino una Gran Creu, ab tractament de Excelentíssim Senyor.

Y desde llavors, en Carlos Rubio, que continuava redactant en el periódich, sempre que hi havia visites, se donava 'l gust de cridar al ordenansa, dientli:

—Excmo. Sr.: tráete un vaso de agua, y procure V. E. que sea fresca.

Llegeixo:

Diuhen de Dijon (Fransa) que 'ls seminaristas han acusat de franc-masó al bisbe de aquella diócesis, per qual motiu cinch d' ells que havian de rebre ordres aquesta senmana s' abstindrán de péndrelas.

»S afegeix que 74 interns han abandonat el Seminari, dirigintse a casa seva.»
M' agradaria saber qué hi diu ab tot aixó el Comité de Defensa Social.

De totes maneres ¡dixós país el de Fransa, ahont hasta 'ls bisbes se tornan franc-masóns!

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA. — *Cus-to-di-ar.*
 - 2.ª ANAGRAMA. — *Pany-Nyap.*
 - 3.ª TRENCA-CLOSCAS. — *Los Pastorets.*
 - 4.ª TERS DE SILABAS. — *MA RI NO RI TE TA NO TA RI*
 - 5.ª GEROGLÍFICH. — *Com mes fumás mes fum fas.*
- Han endevinat totes ó part de las solucions del número anterior els caballers: Un Erizó Cargolé.

ENDEVINALLAS

XARADA
Quan una donzella frisa
entre 'ls setze y disset anys
si es regular de figura

y está *rigurat* de carns, tingui la *hu-quarta* que vulgui, sigui ó no *darrera-quart*, (ab el génit no s' hi para la rutina extravagant) siga de *prima-dos* rica ó filla de relogats, tinga *hu-dos-tres* ó no n' tinga siga xica ó siga gran, siga grabada ó no ho siga tingui 'ls ulls negres ó blaus, siga ó no siga enlletrada, ¡ojol perdigots, ¡y nái! siga de Sans ó d' Abrera, per tothom será total.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA

De un meu amic de Valencia ara fa poch n' he rebut, una *tot* fent referencia de unas festas que hi ha hagut, y m' explica entussiasmat que ha sigut lo principal entre lo que ha presenciat, la encesa de una *total*.

T. RUSCA

TRENCA-CLOSCAS

PAU J. BATLLE

Formar ab aquestas lletas, degudament combinadas, el títul de un drama catalá en dos actes.

T. RUSCA

CONVERSA

—Sabs qui 's va disfressá, Antonet?
—¿Qui? ¿La Quima?
—No, la Francisqueta.
—Y de qué anava disfressada?
—Entre els dos havém dit.

VICTORIA CERILLA

GEROGLÍFICH

X
BO BO BO
L LL L
O
O R O
V
L L
O O O

F. JOANET

Caballers: Joseph Subirats, Roberto Romen M., Un raspós de V., Jaume Centellas F., Un Erizó Cargolé, Ignasi Campubrú M., y Vicens Lilopis y Cirera: Està malament.

Caballers: Dos de V., J. Bosch y Romaguera, F. Joanet y Joseph Subirats: Està bé.

Caballers: G. Perocho Ras: No hi ha estat massa felís. De las anteriors res puch dirli: se li aconsella paciencia.—Supurífich: No cuela.—R. Sacudario: Tots ens agradan ben poch.—Un espectador de Romea: Te rahó: alló es molt dolent. Pero, deixém estar tranquils als morts.—A. J. P.: Gracias.—Dolors Mont: N' espigolarem algún.—Manuel Riba: Els epígramas no fan riure gayre.—J. M.: Aquestas *desfloracions* acompanyadas de ripis, mereixen l' Audiencia.—G. Vallmadella: Els defectes hi son agrapats.—S. A. y C.: Es molt seriota... No obstant, veurém.—Noy Taberné: Lo qu' envia no convé.—Joseph Sabaté: Els dibuixos son *abracadabrants*. No deixi l' art, per la mort de Deu!—J. Costa Pomés: Rebut el farcellet. Tantas gracias per tot.—J. G.: Anónim Parelló, J. A., J. V., A. V., Serós, F. B., M. P., Un republicá de cor, B. R., J. P., E. C., y M. J. B.: No podém insertar las sevas cartas per varias rahóns.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

A San Petersburg

UNA MANIFESTACIÓ «PATRIÓTICA» DAVANT DEL PALAU D' HIVERN

La neu qu' está cayent no priva a la multitud de demostrar el seu entussiasme en favor de la guerra.